

Sietse Kuipers

**Oefenen met taal
voor groep 8**

Auteur: Sietse Kuipers
Omslagontwerp: Studio Willemien Haagsma bNO
© 2018 Visual Steps B.V.

Eerste druk: maart 2018

ISBN 978 90 5905 734 0

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, uitgeleend, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door middel van fotokopieën, opnamen, of welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 168 Auteurswet 1912 j^o het besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgaven in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

In dit boek kunnen namen voorkomen van gedeponeerde handelsmerken. Deze namen zijn in de tekst niet voorzien van een handelsmerksymbool, omdat ze slechts fungeren als aanduiding van de besproken producten. Hierbij wordt op geen enkele wijze getracht inbreuk te maken op de rechten van de handelsmerkhouders.

Wil je meer informatie?
www.visualstepseducatief.nl

Heb je vragen of suggesties over dit boek?
E-mail: info@visualsteps.nl

Abonneren op de gratis Visual Steps Educatief nieuwsbrief:
www.visualstepseducatief.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Informatie voor ouders, verzorgers en docenten	6
Oefentaak 1	7
Oefentaak 2	13
Oefentaak 3	19
Oefentaak 4	25
Oefentaak 5	31
Oefentaak 6	37
Oefentaak 7	43
Oefentaak 8	49
Oefentaak 9	55
Oefentaak 10	61
Oefentaak 11	67
Oefentaak 12	73
Oefentaak 13	79
Oefentaak 14	85
Oefentaak 15	91
Oefentaak 16	97
Oefentaak 17	103
Oefentaak 18	109
Oefentaak 19	115
Oefentaak 20	121
Oefentaak 21	127
Oefentaak 22	133
Oefentaak 23	139
Oefentaak 24	145
Oefentaak 25	151
Oefentaak 26	157
Oefentaak 27	163
Oefentaak 28	169
Oefentaak 29	175
Oefentaak 30	181
Oefentaak 31	187
Oefentaak 32	193
Oefentaak 33	199
Bijlage Leesteksten	205
Antwoorden en uitleg	221
Verantwoording	243
Jouw resultaten	245

Voorwoord

Al vanaf groep 3 van de basisschool heb je geleerd hoe je leest en schrijft. Stapje voor stapje heb je steeds moeilijkere woorden geleerd en ging je boeken lezen. Daarbij was het kennen van de spelling en de betekenis van woorden belangrijk. Ook heb je al een beetje geleerd hoe je zinnen ontleedt en wat de persoonsvorm is.

Misschien vind je sommige taken met taal lastig en andere weer heel makkelijk. Spelling, ontleden, de betekenis van woorden en begrijpend lezen leer je vooral door het veel te doen. Dit boek helpt je daarbij.

In dit boek vind je heel veel opgaven. Deze opgaven staan bij elkaar in oefentaken. Je zou iedere dag zo'n oefentaak kunnen maken, maar een paar keer per week kan natuurlijk ook. Zo leer je door te oefenen steeds beter spellen, begrijpend lezen en ontleden!

Voor sommige oefeningen heb je een leestekst nodig. Deze vind je in de bijlage op pagina 205 en verder. Deze kun je eventueel uitscheuren.

Aan het eind van het boek op pagina 221 vind je de antwoorden van alle opgaven en, waar nodig, uitleg. Op pagina 245 kan je het aantal goede en foute antwoorden noteren.

Naast ieder antwoord staat wat voor soort opgave het was. Dat is handig als je merkt dat je vaak dezelfde soort opgave fout maakt. Je kan er zo achter komen welke soort opgave dat is. Als je dat weet kan je die opgaven nog eens extra oefenen of vragen om uitleg. Je gebruikt daarvoor de lijst met typen opgaven op pagina 243. Moeilijk? Vraag dan of iemand je wil helpen!

O ja, je kan de bladen van een taak uit het boek scheuren. Misschien vind je dat wel zo handig.

Veel succes met het maken van de opgaven!

Sietse Kuipers

P.S.

Als je vindt dat iets niet goed is in het boek of je hebt een goed idee, dan hoor ik dat graag van je.

Het e-mailadres is: info@visualsteps.nl

Tip

Online toets

Heb je alle oefeningen in het boek gemaakt, dan kan je op de website www.visualstepseducatief.nl/toetsen een toets maken. Als je deze toets goed hebt gemaakt, krijg je zelfs een diploma dat je kan afdrukken en bewaren!

Informatie voor ouders, verzorgers en docenten

Dit boek laat kinderen oefenen met taal. De hapklare oefentaken van 30 opgaven kan het kind in ongeveer 20 minuten op zijn gemak zelfstandig maken, bijvoorbeeld aan de keukentafel. Zo ziet u dat het kind ook daadwerkelijk serieus de opgaven maakt en niet stiekem op zijn telefoon zit. Daarom zijn de opgaven ook op papier en niet op de computer of tablet.

De opgaven bevatten lesstof die voldoet aan de kerndoelen voor taal in groep 8 en past bij de stof voor de Centrale Eindtoets in groep 8.

De opgaven kunnen worden nagekeken. Achter in het boek op pagina 221 vindt u de antwoorden, meestal aangevuld met een korte uitleg.

Bij ieder antwoord staat een code die refereert aan een type opgave in de verantwoording op pagina 243. Merkt u dat het kind bepaalde typen opgaven vaker fout heeft, dan kan dat een reden zijn om hem nog wat uitleg te geven over dat onderwerp of nog eens extra te laten oefenen.

U heeft de mogelijkheid om een oefentaak apart aan het kind aan te bieden door de taak uit te scheuren via de perforatierand. Een andere mogelijkheid is om de antwoorden achter in het boek uit te scheuren en apart te houden van de rest van het boek.

Online toets

Heeft het kind alle oefeningen in het boek gemaakt, dan kan hij op de website www.visualstepseducatief.nl/toetsen een toets maken. Als deze toets goed is gemaakt, krijgt hij een diploma.

Andere boeken en de Visual Steps Educatief nieuwsbrief

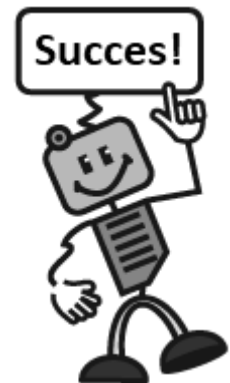
Naast deze uitgave zijn er nog andere boeken verkrijgbaar, bijvoorbeeld over rekenen of voor andere groepen. Op www.visualstepseducatief.nl vindt u een overzicht van alle titels.

Op die website kunt u zich ook met enkele muisklikken aanmelden voor de gratis Visual Steps Educatief nieuwsbrief die per e-mail wordt verspreid.

Oefentaak 1

1. In welke zin komen de meeste hele werkwoorden voor?

- A. Morgen gaan we zwemmen en vissen.
- B. Op het trottoir mag je niet brommen, fietsen en skaten.
- C. Fietsen is gezond.
- D. Wij fietsen elke dag naar school.

2. Wat weet je niet als je onderstaande tekst leest?

Enige tijd geleden bent u bij ons geweest om te informeren naar een nieuwe zonwering. Hierbij doen we u een offerte toekomen voor de zonwering plus de montagekosten. Graag horen we of u met ons bedrijf 'Sunscreen' in zee gaat!

- A. Je weet niet hoe het bedrijf heet dat de zonwering levert.
- B. Je weet nog niet wat de kosten zijn.
- C. Je weet niet of ze de zonwering ook voor je monteren.
- D. Je weet niet of het bedrijf wel zonwering verkoopt.

3. Welk werkwoord is niet goed gespeld?

- A. bladeren
- B. verbinden
- C. korrigeren
- D. afwassen

4. Welk stukje tekst moet eigenlijk op een andere plaats staan?

Om iemand een elektronische brief te kunnen sturen moet degene voor wie de mail bestemd is wel een e-mailadres hebben. Het versturen van een mail naar Afrika kost net zoveel en duurt net zo lang als een e-mail versturen binnen Nederland. Waar de geadresseerde woont maakt niet zoveel uit. De duur van de telefoonverbinding en het abonnement op internet bepalen de kosten van het verzenden van e-mails.

- A. Waar de geadresseerde woont maakt niet zoveel uit.
- B. Om iemand een elektronische brief te kunnen sturen moet degene voor wie de mail bestemd is wel een e-mailadres hebben.
- C. Het versturen van een mail naar Afrika kost net zoveel en duurt net zo lang als een e-mail versturen binnen Nederland.
- D. De duur van de telefoonverbinding en het abonnement op internet bepalen de kosten van het verzenden van e-mails.

5. **Bij deze vraag hoort leestekst 1 Een mooi model! Lees eerst het hele verhaal. Lees op regel 22 de zin die begint met 'Griekenland...'**
Wat doe je met deze zin?
- A. Deze zin kun je weglaten
 - B. Plaatsen achter ... afstand (regel 26)
 - C. Plaatsen achter ... muilezelvuil (regel 18)
 - D. Plaatsen achter ... lokken (regel 4)
6. **Persoonsvormen in de verleden en de tegenwoordige tijd. Welke is goed?**
- A. wij vochten - wij vechtten
 - B. hij leidde - hij leit
 - C. jij straalde - jij straaldt
 - D. wij zetten - wij zetten
7. **Met welke zin ben je het niet eens?**
- A. Wie kneep mij in de arm? 'Kneep' komt van het werkwoord 'knijpen'.
 - B. Hij zei iets tegen mij. 'Zei' komt van het werkwoord 'zeggen'.
 - C. Hij deed goed zijn best. 'Deed' komt van het werkwoord 'daden'.
 - D. Gisteren boekte ik een reis. 'Boekte' komt van het werkwoord 'boeken'.
8. **Van welk werkwoord eindigt de persoonsvorm op dt als hij / het / jij of zij ervoor staat?**
- A. bewonderen
 - B. verwonden
 - C. eindigen
 - D. produceren
9. **Als je achter alle vier deelwoorden een d zou schrijven, welke is dan fout?**
- A. verzilver...
 - B. razen...
 - C. gebrach...
 - D. gecombineer...
10. **Welk werkwoord is niet goed gespeld?**
- A. klinken
 - B. winden
 - C. verbinden
 - D. overpijnzen

Bijlage Leesteksten

Leestekst 1 Een mooi model

- 1** Het meisje zet haar tekenmateriaal onder een boom en wacht. Vandaag - ze is niet zo lang meer met vakantie - wil ze proberen een vrouw of een kind te strikken. Ze heeft een portemonnee vol kleine geldstukken, waarmee ze haar tekenmodel wil lokken. Ze wacht een half uur, een uur. Geen succes.
- 5** Net als ze het wachten heeft opgegeven en haar tekenmateriaal bij elkaar wil pakken, komt er een man langs, een echte Griekse bergbewoner. Het is een lange, magere vent. Zijn tronie is grof, brutaal, met een haviksneus en een grote mond. Een petje, stijf van viezigheid, zit op zijn kop geplakt. Op zijn rug draagt hij een hoge mand met abrikozen. Ze zijn rijp en diep oranje van kleur. Met de wollen doek van fel korenblauw die over zijn schouder hangt, lijkt hij een feest van kleuren, een 'schoonheid'. Dit model is té mooi om voorbij te laten gaan. Dus klampt het meisje hem aan. Ze wijst op haar tekenplank en haalt houtskool voor de dag. Ze probeert hem uit te leggen wat ze van hem wil: hij moet een paar minuten stilzitten, zodat ze zijn kop kan tekenen. Hij begrijpt er niets
- 10** van. Zijn blik geeft duidelijk te kennen dat hij haar maar een rare juffrouw vindt. Maar als ze een handjevol Griekse geldstukken laat zien, straalt zijn gezicht plotseling van plezier. En als ze hem vraagt om te gaan zitten, laat hij zich pardoes neer, midden op de weg in een hoop muilezelvuil. Ze begint te tekenen, haastig. Maar net als ze aan zijn haar bezig is, dat wild en recht als een borstel van varkenshaar onder zijn petje uitsteekt, neemt hij zijn hoofddekse
- 15** af en krabt eens flink aan zijn kop. Terwijl hij daar zit, begint hij zich overal langzaam en zorgvuldig te krabben. Griekenland, denkt het meisje grinnikend.
- 20** Ze tekent door en schiet goed op. Gelukkig blijft zijn gezicht naar haar toegekeerd. Maar, o schrik! Ze voelt zelf ook ergens gekriebel. Het kan niet, de man zit op meer dan een meter afstand!
- 25** Hardnekkig tekent ze door, met het gevoel dat ze al haar kleren straks in het hotel zal moeten verbranden. Gelukkig is de tekening gauw klaar. Ze maakt nog snel een paar aantekeningen over de kleuren die er later in moeten komen.
- 30** Als het model wegwandelt, pakt ze de tekenplank en de andere spullen bij elkaar en rent terug naar het hotel. Ze rukt haar kleren uit, neemt een bad en stopt daarna al haar kleren in het water. De vangst is: drie magere vlooien. Samen met de paar centen beloning in Grieks geld is dat niet zo'n gekke prijs voor een mooi model!

Antwoorden en uitleg

Voor leerlingen

Hieronder vind je de antwoorden op de opgaven. Ze staan **vetgedrukt** in de linkerkolom. In de rechterkolom staat uitleg.

Voor ouders

In de middelste kolom staat een code. Die verwijst naar wat voor soort opgave het was. Op pagina 243 staan de betekenissen van alle codes. Stel, uw kind maakt een aantal fouten. Het valt u op dat eenzelfde code steeds weer opduikt. Door de betekenis van die code op te zoeken, kunt u nagaan welk type opgave zo vaak fout gaat. Deze wetenschap stelt u in staat passende uitleg te geven, of voor extra oefenmateriaal te zorgen.

Oefentaak 1

1B	S1	Brommen, fietsen en skaten zijn hele werkwoorden.
2B	W42	
3C	S1	korrigeren moet zijn: corrigeren
4A	W39	Zo staan de zinnen in de goede volgorde: Om iemand een elektronische brief te kunnen sturen moet degene voor wie de mail bestemd is wel een e-mailadres hebben. Waar de geadresseerde woont maakt niet zoveel uit. Het versturen van een mail naar Afrika kost net zoveel en duurt net zo lang als een e-mail versturen binnen Nederland. De duur van de telefoonverbinding en het abonnement op internet bepalen de kosten van het verzenden van e-mails.
5A	W27	
6D	S2	wij vochten - wij vechten hij leidde - hij leidt jij straalde - jij straalt
7C	S1	Deed komt van doen.
8B	S2	hij / het / jij / zij verwondt
9C	S3	brengen - gebracht
10D	S1	overpijnzen moet zijn: overpeinzen
11A	S1	Begrepen komt van begrijpen.
12A	S1	weten - wist - geweten
13B	S4	Het bedrukte papier.
14B	S1	verbinden - verbond - verbonden
15C	S4	het bemande vliegtuig het opgehoeste slijm het bezochte echtpaar
16A	S1	Reiden moet zijn: rijden
17B	S4	
18B	S2	het middel bind moet zijn: het middel bindt
19C	S3	tasten - tastend
20B	S1	Heeft is de persoonsvorm.
21C	S1	vindden moet zijn: vinden
22B	S2	
23D	W24	
24A	S4	het gesmede hek de verrichte handelingen het bereden paard het verbogen mes
25B	S15	zuikervrij = suikervrij
26B	S1	Groet is de persoonsvorm.
27C	S3	reageren - reagerend
28A	S3	vertellen - vertellen (geen t, want het is een deelwoord)
29B	W1	Schip – schepen Map – mappen Lip – lippen Stip – stippen
30C	W42	

Oefentaak 2

1D	S19	
-----------	-----	--

Verantwoording

De opgaven zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

Spelling

- S1 Hele werkwoorden.
- S2 Persoonsvormen in de tegenwoordige of verleden tijd.
- S3 Voltooid en tegenwoordige deelwoorden.
- S4 Bijvoeglijk gebruikte deelwoorden.
- S5 Woorden waarin klanken gespeld worden met au, ei, ou, ie.
- S6 Woorden waarin klanken gespeld worden met aai, ooi, eeuw, ieuw, auw, ouw, ng, nk, ing.
- S7 Woorden met een open lettergreep.
- S8 Woorden waarin een lettergreep eindigt op een -d.
- S9 Woorden die beginnen met f-, s- of z-.
- S10 Woorden die eindigen op een -s of -f en veranderen in een -z of een -v.
- S11 Woorden waarin ch, sch en schr voorkomt.
- S12 Woorden waarin een stomme e voorkomt.
- S13 Woorden die eindigen op -isch of -ische.
- S14 Woorden die eindigen op -lijk, -lijke, -ig of -ige.
- S15 Stoffelijk bijvoeglijke naamwoorden.
- S16 Woorden met een dubbele medeklinker.
- S17 Woorden die in het meervoud geschreven worden met -'s, -iën, -ieën, -eën of -eeën.
- S18 Woorden die met een hoofdletter moeten worden geschreven.
- S19 Woorden met 's aan het begin.
- S20 Woorden die eindigen op -tie.

Woordkeus, formuleren en lezen

- W1 Herkennen van onjuist gevormde woorden.
- W2 Vervangen van onjuist gevormde woorden door juist gevormde.
- W3 Vormen en omvormen van woorden.
- W4 Herkennen van fouten in de formulering van vaste uitdrukkingen.
- W5 Herstellen van fouten in de formulering van vaste uitdrukkingen.
- W6 Herkennen van de zin als eenheid.
- W7 Herkennen van onvolledige zinnen.
- W8 Completeren van onvolledige zinnen.
- W9 Herkennen van 'kromme' zinnen.
- W10 Herstellen van 'kromme' zinnen.
- W11 Herkennen van onjuist vervoegde werkwoorden.
- W12 Vervangen van fout vervoegde werkwoorden door grammaticaal juist vervoegde.
- W13 Herkennen van niet passende verwijswaarden.
- W14 Vervangen van niet passende verwijswaarden door passende.
- W15 Herkennen van ongeoorloofde samentrekkingen.
- W16 Herstellen van ongeoorloofde samentrekkingen.
- W17 Omvormen van twee of meer gegeven enkelvoudige zinnen tot één samengestelde zin (en vice versa).
- W18 Omvormen van een zin in de bedrijvende vorm tot een zin in de lijdende vorm (en vice versa).
- W19 Omvormen van een zin in de directe rede tot een zin in de indirecte rede (en vice versa).
- W20 Herkennen van een onjuist gebruik van leestekens.
- W21 Vervangen van onjuiste door juiste leestekens.
- W22 Plaatsen van ontbrekende leestekens.
- W23 Herkennen van woorden of uitdrukkingen die gelet op hun betekenis niet in de tekst passen of niet treffend zijn.

W24	Vervangen van niet juiste of onnauwkeurige woorden of uitdrukkingen door inhoudelijk beter passende.
W25	Herkennen van niet juist (of onnauwkeurig) uitgedrukte betekenisrelaties binnen zinnen of tussen opeenvolgende zinnen.
W26	Herstellen van niet juist (of onnauwkeurig) uitgedrukte betekenisrelaties binnen zinnen of tussen opeenvolgende zinnen.
W27	Het herkennen en herstellen van een gebrekkige samenhang tussen de indeling van de tekst in alinea's en de inhoud van de tekst.
W28	Het herkennen en herstellen van een gebrekkige samenhang tussen opeenvolgende alinea's. [Leestekst]
W29	Het herkennen en herstellen van een gebrekkige samenhang tussen de titel en de tekst. [Leestekst]
W30	Het herkennen en herstellen van een gebrekkige samenhang tussen een alinea en een deel of (delen van) de rest van de tekst.
W31	Van een gegeven woord of uitdrukking de juiste betekenisomschrijving herkennen.
W32	Een tegenstelling of synoniem van een gegeven woord aangeven.
W33	Woorden herkennen die tot een gegeven betekenisveld behoren.
W34	Mogelijke combinaties van een gegeven woord met andere woorden onderscheiden van onmogelijke.
W35	Figuurlijk gebruik van woorden herkennen.
W36	Herkennen van (niet) op het doel en de doelgroep afgestemd gebruik van woorden en uitdrukkingen.
W37	Vervangen van niet passende woorden en uitdrukking door passende of beter passende.
W38	Herkennen van niet op het doel en de doelgroep afgestemde formulering van zinnen.
W39	Vervangen van niet passende formuleringen door (beter) passende.
W40	Delen in de tekst herkennen die, gelet op de duidelijkheid voor de lezers, beter verplaatst kunnen worden.
W41	In formatie onderkennen van gegevens in de tekst die in strijd zijn met algemeen bekende feiten. [Leestekst]
W42	Herkennen van tekorten in de logische samenhang van uitspraken in de tekst en van plaatsen in de tekst waar gegevens ontbreken fragmenten van de tekst herkennen waarin, gelet op het doel en/of de doelgroep van de tekst, noodzakelijke gegevens ontbreken of gegevens overbodig zijn.